

ایران اقتصادی

دولت سیزدهم بودجه سال آینده را با شرط ادامه تحریم‌ها بست

حذف خوش خیالی از بودجه ۱۴۰۱

مریم آریایی خبرنگار

نگاه خوشبینانه به قیمت نفت و لغو تحریم‌ها در تدوین بودجه سال جاری نتیجه‌اش کسری بودجه ۳۰۰ تا ۶۰۰ هزار میلیاردتومانی در سال جاری بود و حالا دولت سیزدهم با نگاهی واقع بینانه و با فرض تداوم تحریم‌ها بودجه ۱۴۰۱ را بسته است.

دولت دوازدهم در تقدیم لایحه اولیه خود از بودجه ۱۴۰۰ به مجلس در ابتدا میزان صادرات نفت را ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه و با قیمت ۴۰ دلار در هر بشکه در نظر گرفته و درآمد خوشبینانه ۳۵۰ هزار میلیارد تومانی از فروش نفت رایش بینی کرده بود. براساس این پیش‌بینی خوشبینانه، درآمد نفتی دولت در سال ۱۴۰۰، پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی و شرکت ملی نفت، در حدود ۱۹ میلیارد دلار در نظر گرفته شده و در عین حال نرخ تسعیر ارز (نرخ اری که در آن درآمد نفتی به ریال تبدیل می‌شود) ۱۱.۵ هزار تومان تعیین شده بود.

از همان ماه‌های ابتدایی سال روشن بود که این بودجه خوشبینانه با کسری همراه خواهد بود، تا آنجا که بر اساس گزارش رسمی خزانه‌داری کل کشور، در ۲ ماه ابتدایی سال جاری تنها ۱۵۰۰ میلیارد تومان از محل فروش نفت و فرآورده‌های نفتی درآمد به خزانه دولت واریز شد که فقط ۲.۵ درصد ۵۸ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده در قانون بودجه ۱۴۰۰ برای این مدت است.

■ **آسیب‌های نگاه‌غیرواقع‌بینانه**

این نگاه غیرواقع بینانه و در نظر گرفتن منابع غیر واقعی و غریب‌یادار در نهایت دولت را به سمت خلق نقدینگی و افزایش تورم سوق می‌داد. از دیگر آسیب‌ها می‌توان به رشد اقتصادی صفر و حتی منفی، تورم دو رقمی، شیب تند مصارف و عقب ماندن درآمد‌ها، استقراض از بانک مرکزی و فروش اوراق و بدهکار کردن دولت سیزدهم اشاره کرد.

حالا و در روزهایی که لایحه بودجه ۱۴۰۱ در حال طی کردن آخرین روزهای تدوین در دولت است، خبرهایی از رویکردهای کلی و برخی ارقام به گوش می‌رسد که حکایت از عزم دولت برای کنار زدن نگاه غیرواقع بینانه گذشته و تمرکز بر درآمد‌های واقعی و عبور از خوشبینی دارد و به گفته سید مسعود میرکاظمی، رئیس سازمان برنامه و بودجه (لایحه بودجه ۱۴۰۱ با فرض تداوم تحریم‌ها بسته شده است). «دولت سیزدهم از همان ابتدا بر این تأکید داشت سفره مردم را به مذاکرات گره نخواهد زد و لایحه بودجه ۱۴۰۱ آزمون مهم در این راستا به حساب می‌آید.

از دیگر ویژگی‌های لایحه بودجه سال آینده، آنچنان که رئیس سازمان برنامه و بودجه می‌گوید

در سال‌های گذشته وجود داشته است.

■ **بودجه سال آینده، در آمد محصور و رشد محور**
این نماینده مجلس (درآمد محور» و «رشد محور» شدن را دو ویژگی بودجه سال آینده دانسته و تأکید می‌کند: اکثر دستگاه‌ها بیشتر خود را مدیر هزینه می‌دانند تا مدیر درآمد که عزم دولت تغییر این شرایط است و در عین حال دولت رشد» درصدی را برای اقتصاد در نظر گرفته و بر همین اساس برای هریک از دستگاه‌ها تکالیفی معین و هزینه‌های خاص تعریف کرده‌است.

زنگنه فرض دولت بر تداوم تحریم‌ها در سال آینده را به معنای تلاش برای استفاده از ابزارهای متعدد برای کاهش بی‌انضباطی مالی دانست که

دستاوردهای سفر وزیر صمت به دمشق در راستای افزایش مراودات با کشورهای منطقه تشریح شد

امضای چهار سند همکاری با سوریه

■ **گروه اقتصادی/** شاه‌ماه هفتم آذرماه، سیدرضا قاضی‌امین وزیر صنعت، معدن و تجارت در رأس هیأتی بلندپایه راهی سوریه شد. پیش از این سفر افتتاح نمایشگاه اختصاصی ایران در دمشق و تشکیل کمیته مشترک تجاری و صنعتی بین ایران و سوریه از برنامه‌های وزیر صمت در این سفر اعلام شد، اما تاکنون گزارش‌ها نشان می‌دهد که حضور وزیر صمت در دمشق دستاوردهای قابل توجهی داشته‌است.

در این راستا، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران در تهران گفت: در سفر وزیر صنعت، معدن و تجارت به سوریه چهار سند همکاری بین دو کشور به امضا رسید.

به گزارش سازمان توسعه تجارت ایران، علیرضا پیمان‌پاک اظهار داشت: وزیر صنعت، معدن و تجارت در سفر به سوریه، با وزیر اقتصاد و تجارت خارجی این کشور دیدار کرد و پس از برگزاری کمیته تجاری بین دو کشور، صورت‌جلسه همکاری‌های تجاری دو کشور به امضا رسید. وی افزود: در ادامه این سفر، (سیدرضا قاضی‌امین) با وزیر صنایع سوریه درباره محورهای همکاری‌های صنعتی دو کشور دیدار و گفت‌وگو کرد.

رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران در خاطرنشان کرد: با برگزاری کمیته صنعتی میان ایران و سوریه، با امضای صورت‌جلسه همکاری دو کشور در زمینه‌های صنعتی، دو سند همکاری دیگر نیز در زمینه استاندارد توسط تیم‌های کارشناسی، مذاکره و آماده‌سازی شد و به امضا وزرای دو کشور رسید.

پیمان‌پاک تصریح کرد: دیدار وزیر صنعت با نخست‌وزیر سوریه، بازدید از مرکز تجاری ایران و مرکز فناوری و نوآوری جمهوری اسلامی ایران در دمشق، بازدید از شهر صنعتی «ادرا» بویژه پروژه خودروسازی مشترک بین ایران و سوریه، شرکت ایران خودرو و شرکت خودروسازی سوری به‌نام (سپانکو) و همچنین بازدید از کارخانه شیشه کاوه در این شهرک صنعتی، از دیگر برنامه‌های وزیر صنعت در این سفر بود.

سیدغلامحسین حسن تاش،

کارشناس ارشد انرژی در گفت‌وگو با «ایران» تشریح کرد

دوسر سود سوآپ گاز از ترکمنستان

۶ صفحه ۶

سازمان برنامه و بودجه

مقایسه برخی ارقام کلیدی بودجه ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ (پیشنهادی دولت‌ها)		
	پیشنهاد سازمان برنامه برای بودجه ۱۴۰۱	بودجه ۱۴۰۰
نرخ تسعیر ارز	۲۳ هزار تومان	۱۱۰۵ هزار تومانی (عدد ابتدایی و پیشنهادی دولت)
فروش نفت	۱۰۲ میلیون بشکه نفت در روز	۶۰۳ میلیون بشکه نفت در روز
قیمت نفت	۵۵ تا ۶۰ دلار	۴۰ دلار

■ **نشانه‌های بی‌توجهی به تحریم**

نرخ تسعیر ارز ۱۱.۵ هزار تومانی، پیش بینی ۲.۳ میلیون بشکه نفت در بودجه سال ۱۴۰۰ و نفت ۴۰ دلاری در اوج کرونا نشان می‌دهد، دولت قبل سال گذشته، بودجه را با شرایط کاهش تحریم بسته بود. دولت سیزدهم در بودجه سال آینده نرخ تسعیر ارز را ۲۳ هزار تومان، میزان فروش نفت را ۱۰.۲ میلیون بشکه و قیمت

بود. در هفته جاری آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، اظهار امیدواری کرد برنامه مولدسازی اموال مازاد دولت با همکاری همه دستگاه‌ها و قوای کشور هر چه سریع‌تر اجرایی شود. در همین حال به گفته وزیر اقتصاد قرار است برای برطرف شدن موانع فروش اموال مازاد دولت مجوزهای لازم دریافت شود. زنگنه عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس یادآوری کرد: برای سال جاری هم فروش بالغ بر ۳۰ هزار میلیارد تومان از اموال مازاد به دولت تکلیف شده بود که کمتر از ۲ درصد آن محقق شده اما اگر دولت عزم جدی داشته باشد می‌تواند در همین سه ماهه پایانی سال هم بخشی از آن را محقق کند.

بود. در هفته جاری آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، اظهار امیدواری کرد برنامه مولدسازی اموال مازاد دولت با همکاری همه دستگاه‌ها و قوای کشور هر چه سریع‌تر اجرایی شود. در همین حال به گفته وزیر اقتصاد قرار است برای برطرف شدن موانع فروش اموال مازاد دولت مجوزهای لازم دریافت شود. زنگنه عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس یادآوری کرد: برای سال جاری هم فروش بالغ بر ۳۰ هزار میلیارد تومان از اموال مازاد به دولت تکلیف شده بود که کمتر از ۲ درصد آن محقق شده اما اگر دولت عزم جدی داشته باشد می‌تواند در همین سه ماهه پایانی سال هم بخشی از آن را محقق کند.

قانون ۸۸ قلم کلای استثنای تجارت آزاد تبدیل به ۴۰ قلم کالا شود. مهدی عباسی در گفت‌وگو با ایلنا در مورد جزئیات سفر وزیر صمت به سوریه اظهار کرد: وزیر صمت و هیأت همراه که شامل رئیس سازمان توسعه تجارت و مدیر دفتر عربی افریقایی سازمان توسعه تجارت و ۷ نفر از نمایندگان مجلس بود، دیدارهای مختلفی در سوریه از جمله دیدار با وزرای اقتصاد، صنعت، تجارت خارجی، تجارت داخلی و نفت داشتند. در این سفر در مورد موضوع تفاهمنامه‌های قبلی، حمل و نقل، تهاتر، مسائل مالی و چالش‌های موجود بحث شد.

وی افزود: جلسه‌ای هم با بخش خصوصی ایرانی که در بازار سوریه هستند داشتند که در مورد قوانین دولت سوریه و مشکلات ایجاد شده بحث شد. استفاده از خط اعتباری نیز در این جلسات مطرح و قرار شد کمیته‌های فنی در سوریه حضور پیدا کرده و این مسائل را رایش ببرند. همچنین در این سفر موضوع سرمایه‌گذاری، کراس استاف و صادرات مسدود سوریه در جمع خبرنگاران مورد توجه بود. وی اضافه کرد: سوریه در سه بخش تجارت، خدمات فنی و مهندسی و سرمایه‌گذاری قابلیت دارد. در حوزه صادرات خدمات فنی و مهندسی جلسات بسیار خوبی برگزار شد. در حوزه‌های تجارت داخلی و خارجی نیز بحث شد. در حوزه صنعت نیز با وزیر صنعت سوریه بحث مفصلی انجام شد و پروژه‌هایی که ایران می‌تواند در این حوزه روی آنها کار کند می‌تواند به شکل تهاتر پیش برود.

عباسی تصریح کرد: همچنین از ظرفیت صادرات سوریه به کشورهای همجوار استفاده شود. می‌توان از طریق صادرات مجدد از سوریه به کشورهای عربی صادرات انجام داد. علاوه بر این قرار شد سرمایه‌گذاری‌هایی در شهرک‌های صنعتی حسیا، عدرا و شیخ‌نجار انجام شود.

وی ادامه داد: مقرر شد که یک کمیته فنی و تجاری در سوریه مستقر شود تا دو طرف کارها را بجد و به‌سرعت پیش ببرند تا تجارت دو کشور به جایگاه خوبی دست یابد.

■ **استثنائات تجارت آزاد تهران- دمشق نصف می‌شود**

ازسوی دیگر، رئیس دفتر اقتصادی ایران در حلب سوریه اظهار داشت: در سفر وزیر صمت به سوریه قرار شد که ظرف یک هفته تا ۱۰ روز،

تاش

رسمی با مقامات این کشور، دومین نمایشگاه محصولات ایرانی در سوریه و مرکز تجاری ایران در دمشق را افتتاح کرد.

پیش از این، وزیر صنعت، معدن و تجارت و کشورمان در مراسم افتتاح «مرکز تجاری ایران» در دمشق پایتخت سوریه در جمع خبرنگاران میزان حجم کنونی مبادلات تجاری بین سوریه و ایران را سه میلیارد دلار اعلام کرد و افزود: برای افزایش سرمایه‌گذاری‌های مشترک و تبادل تجربیات رایزنی‌هایی بین دو طرف انجام شده تا با حمایت از سوریه در مرحله پس از بحران، سقف مبادلات و معاملات تجاری بین دو کشور افزایش یابد.

مرکز تجاری ایران در منطقه آزاد دمشق در حالی افتتاح شد که دومین نمایشگاه تخصصی ایران در سوریه دیپور در مرکز نمایشگاه‌های بین‌المللی دمشق گشایش یافت و تا سوم ماه آینده با حضور ۱۶۴ شرکت تجاری و صنعتی ادامه خواهد داشت.

■ **استثنائات تجارت آزاد تهران- دمشق نصف می‌شود**

ازسوی دیگر، رئیس دفتر اقتصادی ایران در حلب سوریه اظهار داشت: در سفر وزیر صمت به سوریه قرار شد که ظرف یک هفته تا ۱۰ روز،

۲۱ کشور در اولویت بازارهای هدف صادراتی ایران

معاون توسعه صادرات کالا و خدمات سازمان توسعه تجارت گفت: ۲۱ کشور شامل اعضای اتحادیه اقتصادی اوراسیا، همسایگان، کشورهای آفریقایی و شرق دور از مقاصد صادراتی ایران هستند که در اولویت صادراتی کشور قرار گرفته‌اند.

به گزارش ایرنا، فرهاد نوری دیروز در نشست «اوراسیا، پلی به سوی تجارت جهانی» با بیان اینکه سازمان توسعه تجارت در ۱۰ بخش برنامه عملیاتی افزایش صادرات دارد، اظهار داشت: تجارت با ۲۱ کشور دارای اولویت در دستور کار قرار گرفته است که نتایج آن تا سال آینده قابل رصد خواهد شد. وی خاطرنشان کرد: فضای داخل بنگاه‌های صادراتی و تجاری، فضای کسب و کار تجارت و مشکلات برون‌مرزی، سه حوزه اصلی با ۱۰ برنامه برای افق ۱۴۰۴ است که برای افزایش ۲ برابری تجارت مورد توجه قرار گرفت. وی افزود: در حوزه بخش بنگاه‌ها، نشست‌های مختلف با عنوان میزهای کالایی در اولویت بازارهای هدف جمع‌بندی‌هایی انجام شده و از سوی دیگر تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط و حل مشکلات منابع مالی ربانی و ارزی آنها در دستور کار قرار گرفته است. به گفته نوری، نقاط ضعف توسعه تجارت و افزایش چند برابری صادرات احضا شده و سازمان توسعه تجارت برای رفع آن برنامه‌های عملیاتی پیش‌بینی کرده است تا شرایط در این زمینه تسریع شود. همایش تجاری «اوراسیا پلی به سوی تجارت جهانی» با همکاری سازمان منطقه آزاد انزلی، سازمان توسعه تجارت و اتاق‌های بازرگانی ایران و روسیه برگزار شد.

■ **نقدینگی ۴۲۲۷ هزار میلیارد تومانی شد**

بانک مرکزی حجم نقدینگی را در پایان مهر ۱۴۰۰ معادل ۴۲۲۷ هزار میلیارد تومان و رشد پایه پولی در دوازده ماهه منتهی به مهرماه را ۳۶.۴ درصد اعلام کرد.

براساس آمار بانک مرکزی حجم نقدینگی در پایان مهرماه ۱۴۰۰ معادل ۴۲۲۷.۸ هزار میلیارد ریال بوده که نسبت به پایان سال ۱۳۹۹ معادل ۲۱.۶ درصد رشد یافته است. البته بانک مرکزی توضیح داده است که ۲.۳ واحد درصد از رشد نقدینگی در هفت ماهه منتهی به مهرماه ۱۴۰۰ مربوط به اضافه شدن اطلاعات خلاصه دفترکل دارایی‌ها و بدهی‌های بانک مهر اقتصاد به اطلاعات خلاصه دفترکل دارایی‌ها و بدهی‌های بانک سپه (بواسطه ادغام بانک‌های متعلق به نیروهای مسلح در بانک سپه) بوده است که این امر صرفاً ناشی از افزایش پوشش آماری بوده و واجد آثار پولی و تورمی به لحاظ افزایش نقدینگی نیست. بر همین اساس نرخ رشد نقدینگی در دوازده ماهه منتهی به مهرماه ۱۴۰۰ به ۴۲.۸ درصد رسید که ۲.۷ واحد درصد از آن مربوط به افزایش پوشش آماری (اضافه شدن اطلاعات خلاصه دفترکل دارایی‌ها و بدهی‌های بانک مهر اقتصاد به بانک سپه) بوده است. به عبارت دیگر در صورت عدم لحاظ پوشش آماری مذکور، رشد نقدینگی در پایان مهرماه ۱۴۰۰ نسبت به پایان سال ۱۳۹۹ معادل ۱۹.۳ درصد و در دوازده ماهه منتهی به مهرماه ۱۴۰۰ معادل ۴۰.۱ درصد می‌بود. البته لازم به ذکر است، پس از تجمع اطلاعات خلاصه دفتر کل بانک مهر اقتصاد با اطلاعات بانک سپه و تسری آن به سال‌های قبل، ارقام مربوط به رشد نقدینگی تعدیل خواهد شد. رشد پایه پولی در دوازده ماهه منتهی به مهرماه ۱۴۰۰ به ۳۶.۴ درصد رسید. لازم به ذکر است پایه پولی در پایان مهرماه ۱۴۰۰ نسبت به پایان سال ۱۳۹۹، رشدی معادل ۱۵.۵ درصد داشته که در مقایسه با رشد متغیر مذکور در دوره مشابه سال قبل (۱۰.۱ درصد) به میزان ۵.۴ واحد درصد افزایش یافته است. در این مقطع، مطالبات بانک مرکزی از بانک‌ها و خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی به ترتیب با سهمی معادل ۸.۵ و ۶.۶ واحد درصد بیشترین سهم را در رشد پایه پولی داشته‌اند.

■ **تأمین کامل میوه‌های شب یلدا در بازار**

رئیس اتحادیه باارفروشان از تأمین کامل میوه‌های شب یلدا خبر داد و گفت: از دو ماه قبل، بازار رصد و برنامه‌ریزی لازم برای تأمین نیاز مردم انجام شده است. مصطفی دارایی‌نژاد در گفت‌وگو با خبرگزاری صداوسیما، افزود: از آنجایی که هر ساله میوه‌های شب یلدا مثل هندوانه و انار مصرف بیشتری دارد، امسال نیز برنامه‌ریزی برای عرضه آن صورت گرفته است. وی گفت: هندوانه سفید، هندوانه ساقاتا، بیضی و گرد در میناب کشت شده و در حال عرضه در میادین مرکزی است. رئیس اتحادیه باارفروشان به عرضه روزانه ۳۰۰ تا ۳۰۰ تن هندوانه در میادین بزرگ کشور اشاره کرد و افزود: تا یک هفته آینده، عرضه به بیش از هزار تن خواهد رسید.

دارایی‌نژاد به عرضه انار هم اشاره کرد و گفت: برای تأمین انار شب یلدا، باغ‌های شیراز، ساوه، فیروزکوه، دماوند، کاشمر و قسمتی از کاشان را رصد کردیم ضمن اینکه بخشی از انارهای برداشت شده در انبار‌ها ذخیره شده که اگر در آستانه شب یلدا، قیمت‌ها افزایش داشت، با عرضه انارهای دیو شده به بازار، از افزایش قیمت آن جلوگیری کنیم.

■ **اعلام خطوط کلی صندوق توسعه ملی در دوره جدید**

رئیس هیأت عامل صندوق توسعه ملی، خطوط کلی و راهبردهای «صندوق توسعه ملی» را در ۶ اصل اساسی برای دوره جدید مدیریت صندوق اعلام کرد. به گزارش صندوق توسعه ملی، مهدی غضنفری، ضمن تشریح خطوط کلی و راهبردهای صندوق توسعه ملی، افزود: هم‌راستایی، هم‌افزایی و هماهنگی با سیاست‌های اقتصادی دولت در مسیر کنترل تورم و دستیابی به رشد پایدار، نخستین هدف صندوق توسعه ملی در دوره جدید کاری خود محسوب می‌شود.

رئیس هیأت عامل صندوق توسعه ملی با تأکید بر عدم تبدیل ارز به ریال، تلاش برای بازپرداخت ارزی و مدیریت حساب‌ها که صندوق نزد بانک مرکزی دارد، گفت: این صندوق متعلق به ملت ایران است و امیدواریم با یک برنامه منسجم و با همکاری سایر ارکان دولت به تمامی اهداف خود در دولت سیزدهم دست یافته و ضمن صیانت از منابع صندوق، مطابق با طرح آمایش سرزمین حرکت کنیم. غضنفری با اشاره به تأکید رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی) مبنی بر لزوم تشویق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و افزایش سرمایه‌گذاری در داخل، افزود: به طور حتم ما نیز تمام سعی و تلاش خود را برای تقویت بخش خصوصی و افزایش تولید و صادرات خواهیم کرد. وی ضمن تأکید بر مدیریت مؤثر ریسک، تقویت نظارت بر تسهیلات اعطایی و پیگیری وصول مطالبات صندوق افزود: صندوق در دوره جدید مدیریت خود، عزم راسخی برای وصول مطالبات معوق شده دارد و از همه ابزارهای قانونی خود برای رسیدن به آن استفاده خواهد کرد.

رئیس هیأت عامل صندوق توسعه ملی با اشاره به لزوم تنوع بخشی به منابع ورودی صندوق از طریق ورود انغال بویژه معادن نفت؛ هم اکنون طیف گسترده‌ای از منابع طبیعی در کشور اعم از زغال سنگ، کروم، مس، سنگ آهن، سرب، منگنز، روی و گوگرد وجود دارد که جزو سرمایه‌های مردم بوده و با توجه به سیاست اصلی تأسیس صندوق توسعه ملی، مبنی بر حفظ سهم آیندگان از منابع طبیعی، با ورود این منابع در تان نفت و گاز طبیعی، شاهد افزایش منابع صندوق و شکوفایی اقتصاد کشور خواهیم بود.